ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 9ης Μαρτίου 2006*

Στην υπόθεση C-174/05,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το College van Beroep voor het bedrijfsleven (Κάτω Χώρες) με απόφαση της 19ης Απριλίου 2005, η οποία περιήλθε αυθημερόν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της διαδικασίας

Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie,

Stichting Natuur en Milieu

κατά

College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen,

παρεμβαίνουσα:

Bayer CropScience BV,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

ZUID-HOLLANDSE MILIEUFEDERATIE και NATUUR EN MILIEU

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. W. A. Timmermans, πρόεδρο τμήματος, J. Makarczyk, R. Schintgen, P. Kūris και J. Klučka (εισηγητή), δικαστές,

γενική εισαγγελέας: E. Sharpston
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie, εκπροσωπούμενη από τον J. Rutteman,

— το College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen, εκπροσωπούμενο από τον R. J. M. van den Tweel, advocaat,

— η Bayer CropScience BV, εκπροσωπούμενη από τον D. Waelbroeck, avocat,

— η Κυβέρνηση των Κάτω Χωρών, εκπροσωπούμενη από την H. G. Sevenster,

— η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Wimmer,

— η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Γ. Κανελλόπουλο και την Σ. Παπαϊωάννου,

— το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενο από τον F. P. Ruggeri Laderchi, την Z. Kupčová και τον B. Driessen,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον B. Doherty και την M. van Heezik,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά το κύρος του άρθρου 2, πρώτο εδάφιο, σημείο 3, της αποφάσεως 2003/199/ΕΚ του Συμβουλίου, της 18ης Μαρτίου 2003, σχετικά με τη μη καταχώριση της ουσίας aldicarb στο παράρτημα I της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ και την ανάκληση των εγκρίσεων για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που περιέχουν τη δραστική αυτή ουσία (ΕΕ L 76, σ. 21).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ, αφενός, των ιδρυμάτων Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie και Stichting Natuur en Milieu (στο εξής, από κοινού: ιδρύματα) και του College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen (στο εξής: College), αντικείμενο δε της εν λόγω διαφοράς αποτελεί η απόφαση που εξέδωσε το College στις 20 Φεβρουαρίου 2004.

3 Με την εν λόγω απόφαση, το College απέρριψε ως αβάσιμη τη διοικητική ένσταση κατά της από 11 Ιουλίου 2003 αποφάσεώς του, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση της 1ης Αυγούστου 2003, με την οποία είχε ανακαλέσει, κατ' εφαρμογή της αποφάσεως 2003/199, τις άδειες κυκλοφορίας στην αγορά όλων των φυτοφαρμακευτικών προϊόντων που περιέχουν τη δραστική ουσία aldicarb, πλην των αδειών που χορηγήθηκαν για τις απαραίτητες χρήσεις των εν λόγω προϊόντων.

Το νομικό πλαίσιο

Η οδηγία 91/414

4 Το άρθρο 8, παράγραφος 2, πρώτο και τέταρτο εδάφιο, της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1991, σχετικά με τη διάθεση στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων (ΕΕ L 230, σ. 1) έχει ως εξής:

«Κατά παρέκκλιση του άρθρου 4 και με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 και της οδηγίας 79/117/ΕΟΚ, ένα κράτος μέλος μπορεί, επί περίοδο δώδεκα ετών από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας οδηγίας, να εγκρίνει τη διάθεση στην αγορά, στην επικράτειά του, φυτοπροστατευτικών προϊόντων τα οποία περιέχουν

δραστικές ουσίες που δεν αναφέρονται στο παράρτημα Ι και τα οποία διατίθενται ήδη στην αγορά δύο έτη μετά την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας οδηγίας.

[...]

Κατά τη δωδεκαετή περίοδο που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο και αφού εξετασθεί μια τέτοια δραστική ουσία από την επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 19, μπορεί να αποφασιστεί, με τη διαδικασία του ίδιου άρθρου 19, ότι η εν λόγω δραστική ουσία μπορεί να καταχωρηθεί στο παράρτημα Ι και υπό ποιους όρους ή, εάν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 5 ή δεν έχουν υποβληθεί οι απαιτούμενες πληροφορίες και δεδομένα εντός της οριζόμενης προθεσμίας, ότι δεν θα καταχωρηθεί. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, ανάλογα με την περίπτωση, οι σχετικές εγκρίσεις χορηγούνται, ανακαλούνται ή τροποποιούνται εντός της οριζόμενης προθεσμίας.»

5 Σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο 8, παράγραφος 4, και, «[κ]ατά περαιτέρω παρέκκλιση του άρθρου 4, σε ειδικές περιπτώσεις, ένα κράτος μέλος μπορεί να εγκρίνει, για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τις 120 ημέρες, τη διάθεση στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων που δεν συμφωνούν με τις διατάξεις του άρθρου 4, για περιορισμένη και ελεγχόμενη χρήση, εάν το μέτρο αυτό κρίνεται αναγκαίο λόγω απρόβλεπτου κινδύνου που δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί με άλλα μέσα. Στην περίπτωση αυτή, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος ενημερώνει αμέσως τα άλλα κράτη μέλη και την Επιτροπή σχετικά με το μέτρο που έλαβε, αποφασίζεται δε χωρίς καθυστέρηση, με τη διαδικασία του άρθρου 19, εάν και με ποιους όρους το μέτρο αυτό του κράτους μέλους μπορεί να παραταθεί για περίοδο που θα καθοριστεί, να επαναληφθεί ή να ανακληθεί».

Η απόφαση 2003/199

6 Κατά την ένατη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως 2003/199:

«Πρέπει να ληφθούν μέτρα για να διασφαλιστεί ότι οι χορηγηθείσες εγκρίσεις για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που περιέχουν την ουσία aldicarb ανακαλούνται εντός μιας συγκεκριμένης [προθεσμίας] και δεν ανανεώνονται, ούτε χορηγούνται νέες εγκρίσεις για τα εν λόγω προϊόντα.»

7 Κατά τη δέκατη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως αυτής:

«Βάσει των πληροφοριών του Συμβουλίου φαίνεται ότι, ελλείψει ικανών εναλλακτικών λύσεων για ορισμένες περιορισμένες χρήσεις σε κάποια κράτη μέλη, υφίσταται ανάγκη για περαιτέρω χρήση της δραστικής ουσίας προκειμένου να καταστεί δυνατή η ανάπτυξη εναλλακτικών λύσεων. Στις παρούσες συνθήκες είναι, επομένως, σκόπιμο να προβλεφθεί —υπό αυστηρούς όρους ώστε να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος [...]— μεγαλύτερη περίοδος όσον αφορά την ανάκληση των υφιστάμενων εγκρίσεων για τις περιορισμένες χρήσεις που θεωρούνται απαραίτητες και για τις οποίες δεν φαίνεται να υπάρχουν επί του παρόντος ικανές εναλλακτικές λύσεις για τον έλεγχο των επιβλαβών οργανισμών.»

8 Κατά το άρθρο 1 της ίδιας αποφάσεως, η δραστική ουσία aldicarb δεν περιλαμβάνεται στο παράρτημα I της οδηγίας 91/414.

9 Το άρθρο 2 της εν λόγω αποφάσεως προβλέπει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι:

1) οι εγκρίσεις φυτοπροστατευτικών προϊόντων τα οποία περιέχουν την ουσία aldicarb ανακαλούνται έως τις 18 Σεπτεμβρίου 2003,

2) από τις 18 Σεπτεμβρίου 2003, καμία έγκριση φυτοπροστατευτικού προϊόντος το οποίο περιέχει την ουσία aldicarb δεν χορηγείται ούτε ανανεώνεται δυνάμει της παρέκκλισης που προβλέπεται στο άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ,

3) σε σχέση με τις χρήσεις που απαριθμούνται στη στήλη Β του παραρτήματος, ένα κράτος μέλος που αναφέρεται στη στήλη Α μπορεί να διατηρήσει σε ισχύ εγκρίσεις για φυτοπροστατευτικά προϊόντα τα οποία περιέχουν την ουσία aldicarb έως τις 30 Ιουνίου 2007, εφόσον:

α) διασφαλίσει ότι τα εν λόγω φυτοπροστατευτικά προϊόντα που παραμένουν στην αγορά θα επισημανθούν εκ νέου σύμφωνα με τους όρους περιορισμένης χρήσης·

β) επιβάλει όλα τα κατάλληλα μέτρα για τον περιορισμό ενδεχόμενων κινδύνων και διασφαλίσει την προστασία της υγείας των ανθρώπων και των ζώων και του περιβάλλοντος και

γ) εξασφαλίσει τη διενέργεια σοβαρής αναζήτησης εναλλακτικών προϊόντων ή μεθόδων για τις χρήσεις αυτές, ιδίως μέσω της εφαρμογής σχεδίων δράσης.

Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή στις 31 Δεκεμβρίου 2004, το αργότερο, όσον αφορά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου και ειδικότερα όσον αφορά τις δράσεις που ανελήφθησαν δυνάμει των στοιχείων α' έως γ', και παρέχει ετήσιες εκτιμήσεις των ποσοτήτων της ουσίας aldicarb που χρησιμοποιούνται για απαραίτητες χρήσεις, κατά τα οριζόμενα στο παρόν άρθρο.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

10 Στις 9 Απριλίου 2004 τα ιδρύματα άσκησαν προσφυγή κατά της αποφάσεως της 20ής Φεβρουαρίου 2004 ενώπιον του College van Beroep voor het bedrijfsleven. Υποστήριξαν, κατ' ουσίαν, ότι η απόφαση 2003/199 είναι ασυμβίβαστη με την οδηγία 91/414, στο μέτρο που η εν λόγω οδηγία απαγορεύει οποιαδήποτε χρήση ενός φυτοπροστατευτικού προϊόντος, αν δεν έχει διαπιστωθεί ότι τηρεί τους περιβαλλοντικούς κανόνες που προβλέπουν οι διατάξεις της.

11 Η Bayer CropScience παρενέβη στην υπόθεση της κύριας δίκης υπέρ του College.

12 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι η απόφαση 2003/199 παραπέμπει, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 8, παράγραφος 2, τρίτο και τέταρτο εδάφιο, της οδηγίας 91/414, ενώ η διάταξη αυτή δεν προβλέπει καμία δυνατότητα χορηγήσεως αδείας για την κυκλοφορία στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων που περιέχουν δραστική ουσία της οποίας η καταχώριση στο παράρτημα Ι της εν λόγω οδηγίας έχει απορριφθεί ρητώς.

13 Το αιτούν δικαστήριο παρατηρεί ότι μόνον το άρθρο 8, παράγραφος 4, της οδηγίας 91/414 παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να εγκρίνουν, υπό ιδιαίτερες περιστάσεις και για περίοδο που δεν υπερβαίνει τις 120 ημέρες, την κυκλοφορία στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων τα οποία δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του άρθρου 4 της ίδιας οδηγίας, αν το μέτρο αυτό κρίνεται αναγκαίο λόγω απρόβλεπτου κινδύνου ο οποίος δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με άλλα μέσα.

14 Κατά το αιτούν δικαστήριο, είναι προφανές ότι ορισμένες από τις προϋποθέσεις αυτές δεν πληρούνται όσον αφορά τη δραστική ουσία aldicarb. Ειδικότερα, δεν μπορεί να γίνει λόγος για απρόβλεπτο κίνδυνο, η δε περίοδος που προβλέπει το άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, σημείο 3, της αποφάσεως 2003/199 υπερβαίνει τις 120 ημέρες.

15 Συνεπώς, το αιτούν δικαστήριο κρίνει ότι το εν λόγω άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, σημείο 3, δεν μπορεί να στηριχθεί στο άρθρο 8 της οδηγίας 91/414 και, επομένως, είναι ασυμβίβαστο με την εν λόγω οδηγία.

16 Υπό τις συνθήκες αυτές, το College van Beroep voor het bedrijfsleven αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να θέσει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Είναι έγκυρο το άρθρο 2, [πρώτο εδάφιο,] σημείο 3, της αποφάσεως 2003/199/ΕΚ;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

17 Με το προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο θέτει, κατ' ουσίαν, το ζήτημα αν το άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, σημείο 3, της αποφάσεως 2003/199 συνάδει με το άρθρο 8 της οδηγίας 91/414.

18 Για να δοθεί απάντηση στο ερώτημα αυτό, πρέπει, καταρχάς, να ερμηνευθεί το άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, σημείο 3, της αποφάσεως 2003/199, κατόπιν αυτού να εξακριβωθεί η συμβατότητα της διατάξεως αυτής με το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 91/414 και, τέλος, σε περίπτωση συμβατότητας, να εκτιμηθούν οι επιμέρους κανόνες και προθεσμίες που προβλέπει η εν λόγω διάταξη.

19 Όσον αφορά, πρώτον, την ερμηνεία του άρθρου 2, πρώτο εδάφιο, σημείο 3, της αποφάσεως 2003/199, επιβάλλεται, καταρχάς, η επισήμανση ότι η διαφορά της κύριας δίκης ανέκυψε κυρίως λόγω των αποκλίσεων στην απόδοση της εν λόγω διατάξεως στις διάφορες γλώσσες. Συγκεκριμένα, κατά την απόδοση της διατάξεως στα ολλανδικά, τα οικεία κράτη μέλη μπορούν να χορηγήσουν («verstrekken») άδειες κυκλοφορίας στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων τα οποία περιέχουν τη δραστική ουσία aldicarb, ενώ, κατά την απόδοση της διατάξεως στις άλλες γλώσσες, τα εν λόγω κράτη μέλη έχουν απλώς τη δυνατότητα να διατηρήσουν σε ισχύ τις σχετικές άδειες.

20 Συναφώς, αφενός, κατά πάγια νομολογία, οσάκις μια διάταξη του κοινοτικού δικαίου επιδέχεται πλείονες ερμηνείες, πρέπει να προτιμάται η ερμηνεία η οποία διασφαλίζει την πρακτική της αποτελεσματικότητα (βλ. αποφάσεις της 22ας Σεπτεμβρίου 1988, 187/87, Ομόσπονδο κράτος του Σάαρ κ.λπ., Συλλογή 1988, σ. 5013, σκέψη 19, και της 4ης Οκτωβρίου 2001, C-403/99, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-6883, σκέψη 28) και δεν θίγει το κύρος της (βλ. προαναφερθείσα απόφαση Ιταλία κατά Επιτροπής, σκέψη 37). Αφετέρου, η ανάγκη ομοιόμορφης ερμηνείας του κοινοτικού δικαίου δεν επιτρέπει, σε περίπτωση αμφιβολίας, να λαμβάνεται μεμονωμένα υπόψη το κείμενο μιας διατάξεως, αλλά, αντιθέτως, απαιτεί να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα της αποδόσεώς του στις άλλες επίσημες γλώσσες (βλ. αποφάσεις της 12ης Ιουλίου 1979, 9/79, Koschniske, Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 321, σκέψη 6, και της 2ας Απριλίου 1998, C-296/95, EMU Tabac κ.λπ., Συλλογή 1998, σ. I-1605, σκέψη 36).

21 Όσον αφορά την απόφαση 2003/199, επιβάλλεται η επισήμανση ότι, κατά την ένατη αιτιολογική σκέψη της, «[π]ρέπει να ληφθούν μέτρα για να διασφαλιστεί ότι οι χορηγηθείσες εγκρίσεις για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που περιέχουν την

ουσία aldicarb ανακαλούνται εντός μιας συγκεκριμένης περιόδου και δεν ανανεώνονται, ούτε χορηγούνται νέες εγκρίσεις για τα εν λόγω προϊόντα». Επιπλέον, κατά τη δέκατη αιτιολογική σκέψη της εν λόγω αποφάσεως, «ελλείψει ικανών εναλλακτικών λύσεων για ορισμένες περιορισμένες χρήσεις σε κάποια κράτη μέλη, υφίσταται ανάγκη για περαιτέρω χρήση της δραστικής ουσίας προκειμένου να καταστεί δυνατή η ανάπτυξη εναλλακτικών λύσεων» και, ως εκ τούτου, πρέπει να προβλεφθεί «μεγαλύτερη περίοδος όσον αφορά την ανάκληση των υφιστάμενων εγκρίσεων για τις περιορισμένες χρήσεις που θεωρούνται απαραίτητες».

22 Η ερμηνεία του άρθρου 2, πρώτο εδάφιο, σημείο 3, της εν λόγω αποφάσεως υπό την έννοια ότι παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να χορηγούν νέες άδειες κυκλοφορίας των εν λόγω προϊόντων στην αγορά, παρά το γεγονός ότι δεν έχει επιτραπεί η καταχώριση της δραστικής ουσίας aldicarb στο παράρτημα I της οδηγίας 91/414, απάδει προς τη γενική οικονομία και προς τον σκοπό της εν λόγω οδηγίας, ενώ συγχρόνως αντιβαίνει στο άρθρο 8, παράγραφος 2, τέταρτο εδάφιο, της ίδιας οδηγίας, το οποίο, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες έχει αποφασισθεί να μην περιληφθεί μια δραστική ουσία στο εν λόγω παράρτημα, επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να μεριμνούν για την ανάκληση ή την τροποποίηση των σχετικών αδειών εντός της οριζόμενης προθεσμίας.

23 Επιπλέον, όπως επισημάνθηκε με τη σκέψη 19 της παρούσας αποφάσεως, η ως άνω ερμηνεία του άρθρου 2, πρώτο εδάφιο, σημείο 3, της αποφάσεως 2003/199 προσκρούει στην απόδοση της εν λόγω διατάξεως στις λοιπές γλώσσες, και ιδίως στα γερμανικά («weiter gelten lassen darf»), στα αγγλικά («may maintain in force»), στα πολωνικά («może utrzymać w mocy») και στα σλοβακικά («môže zachovať v účinnosti»).

24 Ως εκ τούτου, το άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, σημείο 3, της αποφάσεως 2003/199 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι παρέχει στα κράτη μέλη που αναφέρονται στη στήλη Α του παραρτήματος της εν λόγω αποφάσεως, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τη δυνατότητα να διατηρήσουν σε ισχύ μέχρι τις 30 Ιουνίου 2007 τις άδειες κυκλοφορίας στην αγορά των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που περιέχουν τη δραστική ουσία aldicarb για ορισμένες απαραίτητες χρήσεις.

25 Δεύτερον, όσον αφορά το ζήτημα αν, βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 91/414, το Συμβούλιο δεν μπορεί να παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να διατηρούν σε ισχύ άδειες κυκλοφορίας στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων που περιέχουν δραστική ουσία η καταχώριση της οποίας στο παράρτημα Ι έχει απορριφθεί, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 8, παράγραφος 2, τέταρτο εδάφιο, της οδηγίας αυτής προβλέπει ότι «[τ]α κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, ανάλογα με την περίπτωση, οι σχετικές εγκρίσεις χορηγούνται, ανακαλούνται ή τροποποιούνται εντός της οριζόμενης προθεσμίας». Συνεπώς, η οδηγία, αυτή καθαυτήν, δεν καθορίζει την προθεσμία εντός της οποίας τα κράτη μέλη πρέπει να μεριμνούν για την ανάκληση ή την τροποποίηση των εν λόγω αδειών, αλλά κάνει λόγο, επί του σημείου αυτού, για «οριζόμενη προθεσμία», ήτοι για μια προθεσμία που πρέπει να καθορίζεται, ενδεχομένως, διά της λήψεως εκτελεστικού μέτρου.

26 Επομένως, το άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, σημείο 3, της αποφάσεως 2003/199 καθορίζει την προθεσμία ανακλήσεως των αδειών κυκλοφορίας στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων τα οποία περιέχουν τη δραστική ουσία aldicarb δυνάμει της εκτελεστικής αρμοδιότητας που απορρέει από την οικεία διάταξη της οδηγίας.

27 Επιπλέον, εφόσον η οδηγία 91/414 δεν περιέχει κανένα σχετικό περιορισμό, η αρχή του καθορισμού διαφορετικών προθεσμιών για την ανάκληση των αδειών κυκλοφορίας στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων που περιέχουν δραστική ουσία της οποίας η καταχώριση στο παράρτημα Ι της εν λόγω οδηγίας απορρίφθηκε δεν μπορεί, εφόσον το κριτήριο για τον καθορισμό των διαφορετικών προθεσμιών είναι οι χρήσεις για τις οποίες προορίζονται τα εν λόγω προϊόντα, να θεωρηθεί ασυμβίβαστη με τις διατάξεις της εν λόγω οδηγίας.

28 Όσον αφορά, τέλος, τη συγκεκριμένη εκτίμηση των κανόνων και προθεσμιών που προβλέπονται για την ανάκληση των αδειών κυκλοφορίας στην αγορά των φυτοπροστατευτικών προϊόντων τα οποία περιέχουν τη δραστική ουσία aldicarb, επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι η αρχή της αναλογικότητας απαιτεί οι πράξεις των κοινοτικών οργάνων να μην υπερβαίνουν τα όρια αυτού που είναι κατάλληλο και αναγκαίο για την επίτευξη των θεμιτών σκοπών που επιδιώκει η σχετική ρύθμιση,

εξυπακουομένου ότι, όταν υφίσταται δυνατότητα επιλογής μεταξύ πλειόνων καταλλήλων μέτρων, πρέπει να επιλέγεται το λιγότερο επαχθές μέτρο και ότι τα προβλήματα που δημιουργεί δεν πρέπει να είναι υπέρμετρα σε σχέση με τους επιδιωκόμενους σκοπούς (βλ. αποφάσεις της 11ης Ιουλίου 1989, 265/87, Schräder, Συλλογή 1989, σ. 2237, σκέψη 21, της 13ης Νοεμβρίου 1990, C-331/88, Fedesa κ.λπ., Συλλογή 1990, σ. I-4023, σκέψη 13, της 5ης Οκτωβρίου 1994, C-133/93, C-300/93 και C-362/93, Crispoltoni κ.λπ., Συλλογή 1994, σ. I-4863, σκέψη 41, και της 12ης Ιουλίου 2001, C-189/01, Jippes κ.λπ., Συλλογή 2001, σ. I-5689, σκέψη 81).

29 Συνεπώς, στο πλαίσιο του δικαστικού ελέγχου της εφαρμογής αυτής της αρχής και λαμβανομένης υπόψη της ευρείας διακριτικής εξουσίας που διέθετε το Συμβούλιο κατά την έκδοση της αποφάσεως 2001/199, η νομιμότητα ενός μέτρου μπορεί να θιγεί μόνον όταν το μέτρο αυτό είναι προδήλως ακατάλληλο σε σχέση με τον σκοπό που επιδιώκει (βλ., υπό την έννοια αυτή, προαναφερθείσες αποφάσεις Schräder, σκέψη 22, Fedesa κ.λπ., σκέψη 14, Crispoltoni κ.λπ., σκέψη 42, και Jippes κ.λπ., σκέψη 82).

30 Εν προκειμένω, από τις αιτιολογικές σκέψεις της οδηγίας 91/414 προκύπτει ότι σκοπός της είναι, αφενός, η εξάλειψη των εμποδίων στο ενδοκοινοτικό εμπόριο φυτικών προϊόντων και η βελτίωση της φυτικής παραγωγής και, αφετέρου, η προστασία της υγείας του ανθρώπου και των ζώων καθώς και του περιβάλλοντος.

31 Επιπλέον, από την έβδομη και τη δέκατη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως 2003/199 προκύπτει ότι τα στοιχεία που είχε στη διάθεσή του το Συμβούλιο δεν αρκούσαν για να αποδειχθεί ότι, υπό τις προβλεπόμενες συνθήκες χρήσεως, τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που περιέχουν τη δραστική ουσία aldicarb τηρούν, εν γένει, τις απαιτήσεις του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχεία α΄ και β΄, της οδηγίας 91/414, ιδίως όσον αφορά τη δυνητική επίδρασή τους στους οργανισμούς για τους οποίους δεν προορίζονται να χρησιμοποιούνται, όπως τα μικρά πτηνά και οι γαιοσκώληκες, αλλά, ελλείψει αποτελεσματικών εναλλακτικών λύσεων για ορισμένες χρήσεις που περιορίζονταν σε συγκεκριμένα κράτη μέλη, κρίθηκε αναγκαίο

να επιτραπούν, για περιορισμένο χρόνο και υπό αυστηρές συνθήκες, με σκοπό την ελαχιστοποίηση των κινδύνων, οι απαραίτητες χρήσεις των εν λόγω προϊόντων.

32 Ο καθορισμός διαφορετικών προθεσμιών ανακλήσεως των αδειών κυκλοφορίας στην αγορά των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που περιέχουν τη δραστική ουσία aldicarb με κριτήριο τη χρήση των εν λόγω προϊόντων, ο περιορισμένος αριθμός των απαραίτητων χρήσεων, η εφαρμογή της εν λόγω εξαιρέσεως σε ορισμένα μόνον κράτη μέλη και η υπαγωγή των χρήσεων αυτών σε αυστηρό πρόγραμμα παρακολουθήσεως και εποπτείας αποτελούν, σύμφωνα με τη δέκατη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως 2003/199, στοιχεία τα οποία αποδεικνύουν ότι το Συμβούλιο προέβη σε συνολική εκτίμηση των πλεονεκτημάτων και των μειονεκτημάτων του προς καθιέρωση συστήματος και ότι το σύστημα αυτό δεν ήταν, εν πάση περιπτώσει, προδήλως ακατάλληλο από πλευράς των επιδιωκόμενων σκοπών.

33 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι από την εξέταση του υποβληθέντος ερωτήματος δεν προέκυψε κανένα στοιχείο ικανό να θίξει το κύρος του άρθρου 2, πρώτο εδάφιο, σημείο 3, της αποφάσεως 2003/199.

Επί των δικαστικών εξόδων

34 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαίνεται:

Από την εξέταση του υποβληθέντος ερωτήματος δεν προέκυψε κανένα στοιχείο ικανό να θίξει το κύρος του άρθρου 2, πρώτο εδάφιο, σημείο 3, της αποφάσεως 2003/199/ΕΚ του Συμβουλίου, της 18ης Μαρτίου 2003, σχετικά με τη μη καταχώριση της ουσίας aldicarb στο παράρτημα I της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ και την ανάκληση των εγκρίσεων για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που περιέχουν τη δραστική αυτή ουσία.

(υπογραφές)